

Kohtumine: Hortus Musicuse Itaalia turneel võttis muusikud vastu paavst Johannes Paulus II.

Tänapäeva suurkujud: aastatagune kohtumine hea sõbra Maia Plissetskajaga.

Koostöö helilooja Alexander Knaifeliga ja Šveitsi tšellisti Patrick Demengaga.

Rikas ja avatud maailm

Avatus peab suurenema, suletus vähenema, nii toimub areng, usub Andres Mustonen. “Tähtis on tolerantsus. Tolerantsus kõikide kultuuride, rahvuste ja religioonide suhtes,” lausub ta.

“Mõtteviis, et Eesti kuulugu vaid eestlastele ja Saksamaa vaid sakslastele, ei vii kuhugi, sest ühe rahvuse riigid on tegelikult kõige vaesemad. Just vähemusrahvused rikastavad enamuse kultuuri. Kui näiteks Aasia taustaga inimesed tegelevad n-ö euroopaliku kultuuriga, siis järelikult toidab see kultuur paljusid ja nõnda jätkatakse ka selle kultuuri eksistentsi. Enam me ei arva ju, et Itaalia laule tohib laulda vaid itaallane. Midagi ei juhtu, kui ühiskond on liikumises. Oluline on indiviid, individuaalsus, üksikisikute panus ja osakaal. Suured asjad ja ajaloosündmused ei sõltu massidest, need sõltuvad ikka üksikisikutest,” räägib Mustonen. “Uue kvaliteedi saavad siin inimesed, kelle mõtlemine küünib kõrgemale. Nad muudavad maailma rikkamaks. Usun, et see on meie arengu praegune staadium.”

Kultuuride pörkumine, maailmade kohtumine, ajastute süntees ...

“Võtame näiteks hariduse – see baseerub ikkagi mingil teatud kultuuril, mingil teatud repertuaaril,” arutleb Mustonen. “Kui nüüd terve elu töötada vaid selle pagasiga, siis ei liigu midagi. Meie ümber on asjad siiski liikumises, pidevas muutumises. Asjad, mis täna näivad ainuõiged, on aasta möödudes juba tehtud etapp. Mis oli oluline 30 aastat tagasi, on nüüdseks minetanud oma tähtsuse, juhul, kui see ei täiustu. Muutumine on elus üks olulisemaid asju. Asjad peavad sobima ajastu esteetikaga, tuiksoonel olemisega, tuleb tajuda maailma võnged. Muutused vanemates, traditsioonilisemates ühiskondades on ehk aeglasemad ja kindlamad, samas on nooremates kultuurides loominguilisust sageli rohkemgi. Mina tunnen, et pole põhjust tuleviku suhtes pessimist olla.”

PÕGENEMINE KESKPÄRASUSE SOOST

Kas kasvamine inimeseks on keskkonna teene? Jumala and? Tahte vilj?

“Rahvad ja inimesed ei ole paraku võrdsed. Võrdne ei ole meie andekus, meie mõtlemisvõime. Me sünnime ikka teatud pagasiga, kott seljas. Ja kui palju kellelegi sinna kotti on antud näiteks tarkust, andekust, mõistust, see on erinev.”

Ent olgu koti raskus selline, kui ta on, tähtis on siiski paremaks kasvada: “Annet saab tajuda üsna varakult, ent see ei pruugi siiski kohe õitsele lüüa. Oluline on, kas isiksusel endal on üldse julgust või soovi annet realiseerida ja kuidas toetab keskkond,” mõtiskleb Mustonen. “Aga andekus on oma ande avamine oma tegude ja töö kaudu. Kahjuks õnnestub suure ande väljaarendamine harva, seepärast lokkabki palju keskpärasust.”

Just sellesamas keskpärasuses näeb muusik ohtlikku vaenlast. Kipub ju igasugune igavavõitu keskpärasus endasse kiskuma: “Keskpärasus et talu neid, kes ise ei ole keskpärased, ta on seega üsna sallimatu. Keskpärasus ei ole ideaal, see ei tohiks olla kellelegi eeskuju, need, kes seda eeskujuks toovad, ei soovi ise südames sinna klassi mingil juhul kuuluda.”